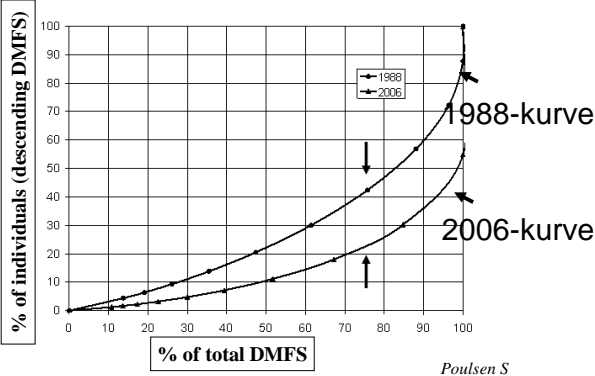
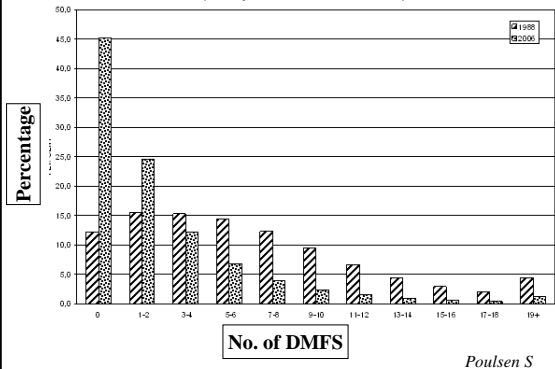

Danske 15 åringer (emaljekares ikke inkludert)

Fordeling av danske 15-åringer etter DMFS (emaljekares ikke inkludert)

Skjevfordeling i karies ikke bare forbeholdt vestlige land

Studie fra Tanzania

Gjennomsnittsalder: 13,8 år

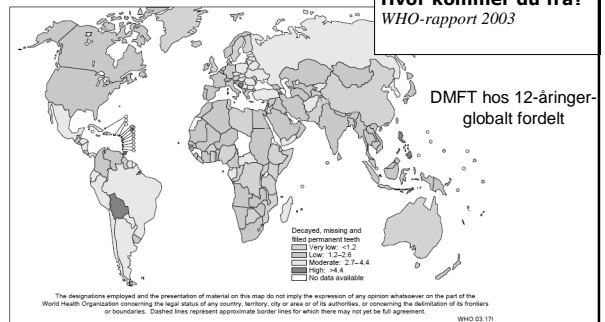
75% av det totale antall DMFT begrenset til 12 % av landsungdommene og til 10% av byungdommene (diagnosekriterium: WHO)

Mashoto KO et al. 2010

Kariesepidemiologi relatert til hvilken populasjon du tilhører

Hvor kommer du fra?
WHO-rapport 2003

12-åringer uten karieserfaring

Forholdsvis store geografiske forskjeller

Hvor kommer du fra?
Norske forhold

	2001	2009
Akershus	52%	52%
Oslo	49%	55%
Oppland	49%	54%
Nordland	41%	47%
Finnmark	36%	32%

Kariesepidemiologi relatert til befolkningsgrupper

Hvilken sosioøkonomisk gruppe tilhører du?

Prosent kariesfrie 6-åringer			
Årstall	Høy sosial klasse	Middel sosial klasse	Lav sosial klasse
1996	84%	79%	49%
1998	87%	75%	36%
2002	79%	68%	48%

Truin et al. 2005

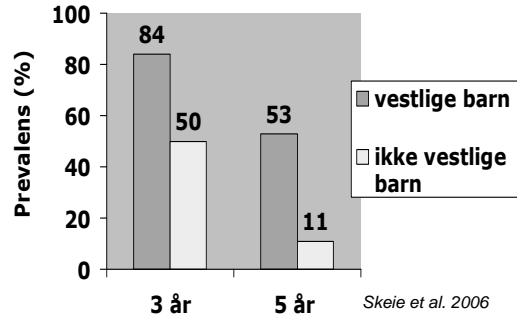
Kariesepidemiologi relatert til befolkningsgrupper

Hvilke annen/andre høyrisikogruppe for karies tilhører du?

- Sykdom/funksjonshemming
- Ugunstige foreldreholdninger til tannhelse
- Vegring/angst for tannbehandling
- Visse grupper barn med innvandrerbakgrunn

ATTITUDE

Barn uten karieserfaring (d₁₋₅mft=0)

Hvor kommer du fra? Innvandrerbakgrunn/ landtilhørighet

Sundby & Petersen 2003

Sammenlignende studier angående karieserfaring hos 3-åringer (med eller uten utenlandsk opprinnelse)

	Mean dmfs (cavitation level)
Danmark	0.3
Tyrkia	1.5
Pakistan	3.1
Albania	1.8
Somalia	1.8
Arabia	0.8

Hvor kommer du fra? Innvandrerbakgrunn/ gruppeinndeling

FAGARTIKKEL

Nor Tannlegeforen Tid 2006; 116: 836-41

Anne Lovberg Gimmestad, Dorthe Holst og Jostein Grytten

Tannhelse og etnisk bakgrunn

Barn og ungdom i Oslo fra 1999 til 2004

Undersøkelser i Norge og andre land viser at småbarn med innvandrerbakgrunn har dårligere tannhelse enn andre jevnaldrende. Kunnskapen er mindre entydig når det gjelder større barn og ungdom. Formålet med undersøkelsen var å studere tannhelsen hos 3-, 12- og 18-åringer med norsk og med innvandrerbakgrunn (n=2 841). Nasjonal tannhelsestatistikk inneholder ikke opplysninger om etnisk bakgrunn. I forbindelse med et prosjekt rettet mot innvandrerfamilier med småbarn i Oslo, ble tannhelsedata (dmft/DMFT) hentet fra journalene til et utvalg av 3-åringer med norsk og med innvandrerbakgrunn på sju tannklinikker i 1999 og i 2004. I 2001 og i 2004 ble det samlet inn data for tilsvarende grupper av 12- og 18-åringer på de samme klinikkene. *Etniskopprinnelse (dmft)*

«Innvandrings» kom først da innflytterne ble synlige i gatebildet. Dette skjedde etter hvert som det kom gjestebudere fra fjernere land, spesielt fra Pakistan, og de fikk sine familier hit. Selv om «innvandrerbefolkningen» defineres som personer med to utenlandsfødte foreldre, forbindes begrepet innvandrer helst med personer fra det som med en samletbetegnelse kalles «ikke-vestlige land»: Asia med Tyrkia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa (1). Innvandrerbefolkningen i Norge har bakgrunn fra over 200 forskjellige land. Tre av fire kommer fra ikke-vestlige land, de fleste fra Pakistan og Vietnam. *The last immigrants in the Nordic countries: how many?*

Gimmestad et al. 2006

Kariesepidemiologi relatert til kohorter

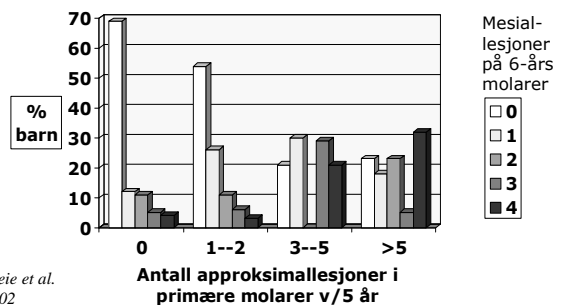
Kohorter: Trendlinjer for karies er et viktig hjelpemiddel for å forutse videre kariesutvikling.

Dette innebærer at nivået på karies i en kohort ved ett alderstrinn, kan til en viss grad antyde hvor mye karies kohorten har ved et annet alderstrinn

Sheiham & Sabbah 2010

Kariesepidemiologi innen tannsettet RELASJONER MELLOM TANNSETTENE

d₁₋₅mfs

Kariesepidemiologi innen tannsettet RELASJONER MELLOM TANNSETTENE

Andre primære molar v/ 5 år:
 $d_{1-5}mfs > 2$

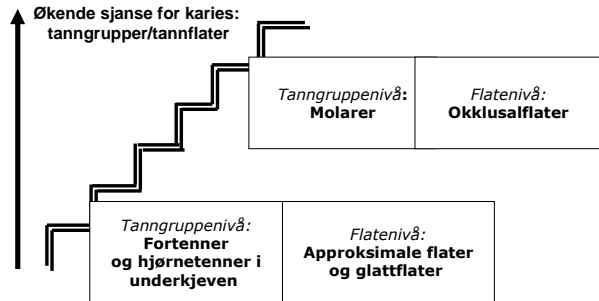
76% sjanse å tilhøre en på forhånd definert gruppe med alvorlig kariesmønster v/ 10 år:

- Dentinlesjon eller fylling mesialt på 6-er
- Samme type karieserfaring på permanent incisiv
- Totale karieserfaring mer enn ett SD over middelverdien

Skeie et al.
2006

Hierarki innen det permanente tannsettet på tanngrupper/tannflater

a) her **lavkariespopulasjoner**

Ætatteus. 25 kap. 29 vers

.... men den som ikke har, fra ham skal tas
endog det han har